

Potrebna konsolidacija reformi i raznolikosti u radiotelevizijskom sektoru u Hrvatskoj

Zagreb, Budimpešta 2. prosinac 2005 – Televizija je u Hrvatskoj tijekom proteklih godina doživjela velike promjene, ali da bi javno emitiranje postalo posve nezavisno, a novinari javnih i privatnih televizija zaštićeni od komercijalizacije i političkih pritisaka, treba nastaviti s reformama. Privatne su televizije raznolike, iako je transparentnost vlasništva privatnih televizija i dalje nedovoljna. Osnivanje glavnog državnog regulatornog tijela za radijsko i televizijsko emitiranje, Vijeća za elektroničke medije, 2003. godine, ojačalo je državni regulatorni sustav a Vijeće je za sada uspjelo zadržati svoju neovisnost.

Ovo su glavni nalazi izvještaja za Hrvatsku u sklopu publikacije „Televizija u Europi: zakonodavstvo, javne politike i neovisnost“ koju predstavljamo 2. prosinca u Zagrebu. Izvještaj poziva hrvatsku Vladu i sve aktere u medijskom prostoru da usklade recentne reforme te nudi 12 konkretnih preporuka.

Do kraja 1990-ih, pritisci Vlade na Hrvatsku radioteleviziju (HTV) usporavali su hrvatski proces europskih integracija. Otada je postignut veliki napredak, a vlada izabrana 2000. godine suzdržala se od političkih pritisaka na HTV. Neovisnost i profesionalni standardi HTV-a su poboljšani, a analize programa ukazuju na smanjenje prisutnosti pristranog izvještavanja i govora mržnje.

U izvještaju je naglašena potreba za kontinuiranim praćenjem i nadgledanjem medijskog prostora – od strane profesionalnih organizacija i međunarodne zajednice, posebice Europske komisije i Vijeća Europe – kako bi osigurali neovisnost nakladnika elektroničkih medija kao i nacionalnih regulatornih struktura.

Hrvatskom saboru i Vladi izvještaj preporučuje da nastave djelatnosti na razvoju medijske politike koja pridonosi očuvanju neovisnosti uređivačkih politika nakladnika elektroničkih medija, osigurava raznolikost medijskih sadržaja i jamči kontinuirano nezavisno financiranje Hrvatske radiotelevizije kako bi mogla nastaviti doprinositi kulturnoj raznolikosti i kreativnosti u hrvatskom medijskom prostoru.

Izvještaj također potiče Vladu i Sabor da razviju javnu politiku u području novih medijskih platformi, posebice po pitanju digitalizacije u televizijskom emitiranju, te da u izradu strategije i politike uključe i nevladine stručnjake i znanstvenike.

Tijekom proteklih godina, HTV je zadržao najveću gledanost od svih javnih televizijskih kuća u Europi. No, u protekle dvije godine pritisak konkurencije privatnih televizija u Hrvatskoj –

posebno RTL Televizije – rezultirao je komercijalizacijom programa Hrvatske televizije i padom kvalitete programa. Izvještaj poziva HTV da ostvari svoje obaveze javnog servisa i tako se suprotstavi trendu komercijalizacije. Također, poziva Vijeće za elektroničke medije da osnuje Odjel za monitoring programa radi nadzora poštivanja odredaba koncesijskog ugovora od strane nakladnika elektroničkih medija. U proteklih šest mjeseci, Vijeće za elektroničke medije je započelo s monitoringom, no trebalo bi ga provoditi redovito.

Komercijalno televizijsko emitiranje na lokalnim, regionalnim i nacionalnoj razini je danas raznoliko i pluralističko, a dvije nacionalne komercijalne televizije (RTL televizija i Nova TV) su u vlasništvu stranih investitora (RTL i CME). No, transparentnost podataka o prihodima od reklama, izvorima prihoda općenito i podataka o gledanosti komercijalnih televizija i dalje je ograničena. Izvještaj Instituta Otvoreno društvo stoga potiče Vijeće za elektroničke medije da osigura poštivanje zakona koji reguliraju televizijsko emitiranje.

Napomena:

Izvještaj je dio serije međunarodnih izvještaja „*Televizija u Europi: zakonodavstvo, javne politike i nezavisnost*“ o stanju nezavisnosti televizije i razvoju javnih politika u 20 europskih država, s posebnim naglaskom na ulogu javnih televizija.

Izvještaj je pripremio EUMAP, EU Program monitoringa i zastupanja Instituta Otvoreno društvo (IOD), u suradnji s programom Network Media Program i Institutom za međunarodne odnose (IMO). Institut za međunarodne odnose je neovisni, neprofitni, znanstveni institut, a njegov se Odjel za kulturu i komunikacije bavi istraživanjem medija i kulturne politike.

Izvještaji su dostupni na stranici <http://www.eumap.org>; hrvatski izvještaj na <http://www.imo.hr>. Više o Institutu Otvoreno društvo možete saznati na stanicama <http://www.soros.org> i <http://www.soros.hr>.